İstatistik Adı	Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri
Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık	
Kapsam karakteristikleri	**Çalışmanın amacı:** Türkiye'nin kısa vadeli dış borç stokunun tek bir yayın altında derlemek, yayımlamak ve uluslararası karşılaştırılabilirliğini sağlamaktır. **Verinin tanımı:** Kısa vadeli dış borç stoku, herhangi bir tarih itibarıyla kullanımı gerçekleştirilmiş olan ve bir ekonomide yerleşik kişilerin yerleşik olmayanlara borçlu olduğu; kullanım tarihinden itibaren 1 yıl içinde anapara ve/veya faiz ödemesi/ödemeleri yapılmasını gerektiren cari, şartlı olmayan yükümlülüklerin bakiyesidir. Yurtdışında yerleşik Türk vatandaşlarının Merkez Bankası nezdindeki mevduatlarının kısa vadeli kısmı, bankaların ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri (yurtdışında ihraç edilmiş tahviller dahil), diğer sektörlerin kısa vadeli ticari kredileri, yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar hariç) yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatlarını gösteren Döviz Tevdiat Hesabı (DTH), yurtdışında yerleşik bankaların yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatları gösteren banka mevduatı, yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar dahil) yurtiçinde yerleşik bankalardaki TL cinsinden mevduatlarını gösteren mevduat kalemlerinden oluşmaktadır. **İstatistiksel kavramlar ve tanımlar**: **Yerleşiklik:** Dış borç istatistiklerinin bir alt grubu olan kısa vadeli dış borç istatistiklerine ilişkin iki temel kavram bulunmaktadır. Bunlardan ''ekonomi'' bir hükümet tarafından idare edilen coğrafi bölgeyi ifade ederken, ''yerleşikler'' bir ekonomide bir yıldan fazla süre ile devamlı ve düzenli olarak ikamet eden, o ekonomi içerisinde faaliyette olan kurum ve kişileri ifade etmektedir. **Kısa Vade:** Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan kredileri içermektedir. **Sabit Faiz:** Kredi sözleşmesinde belirtilen ve kredi vadesi süresince değişmeyen faiz oranıdır. **Değişken Faiz:** Kredi sözleşmesinde belirtilen değişken bir referans göstergeye bağlı olarak kredi vadesi süresince değişebilen faiz oranıdır. **Sınıflamalar:** Balance of Payments and International Investment Position Manual, 6th Edition (BPM6) ile External Debt Statistics Guide'da yer alan sınıflamadır. **Hedef kitle:** Hazine Müsteşarlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları ile IMF gibi uluslararası kuruluşlar ile akademik kullanıcılar ile diğer kullanıcılardır. **Coğrafi kapsam:** Tüm Türkiye'dir. **Coğrafi düzey:** Yoktur. **Sektörel kapsam:** Genel Hükümet, Merkez Bankası, Bankalar ve Diğer Sektörlerdir.

	Zaman kapsamı: Veriler, 1989 yıl sonundan başlamakta olup, verilerin ait olduğu dönem itibarıyla tablodaki verilerin stok değerlerini göstermektedir. **Diğer kapsam:** Yoktur. **Kapsamdaki sınırlılıklar:** Herhangi sınırlayıcı bir durum söz konusu değildir. **İstatistiksel birim:** Raporlama yapan birimdir. **Temel dönem/yıl:** Yoktur. **Referans dönemi:** 6-7 hafta öncesi. **Ölçü birimi:**

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
Tüm Değişkenler	Milyon ABD Doları

Dönemsellik	**Verinin toplama sıklığı:** Aylık **Verinin yayımlama sıklığı:** Aylık
Zamanlılık	**Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi** **İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):** 44 gün **Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):** 44 gün

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması	**Veriye ilişkin yayımlama takvimi:** Yayımlama takvimi kamuoyuna önceden duyurulmaktadır. Her yılın ilk işgünü internet sitemizde yayımlanmaktadır. **Veri yayımlama takviminin internet adresi:** Veri Yayımlama Takvimi **Veri dağıtım politikası:** Her ayın internet sayfasında yayını gerçekleştikten sonra bankamızın veri dağıtım sistemine üye kişi, kurum ve kuruluşlara ilgili tablonun yayımlandığına dair bilgi verilmektedir.
Eş zamanlı yayımlama	**Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı:** Paylaşılıyor. **Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı:** Hayır

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik	**İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk:** TCMB İstatistik Genel Müdürlüğü, Ödemeler Dengesi Müdürlüğü sorumludur. **Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon:** Hazine Müsteşarlığı ile yapılan protokol gereği veriler aylık olarak gönderilmektedir. **Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği:** Söz konusu veriler, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistiki amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilecek ve üçüncü kişilere açıklanmayacaktır.” **İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman:** Toplamda 5 kişi çalışıyor olup, çalışanların hepsi üniversite/yüksek lisans mezunudur. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tablo hazırlama sürecinde herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilgi İşlem birimi tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır. **Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi:** Yılda bir kez olmak üzere web ortamında “İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması” çalışması yapılmaktadır. **Kalite politikası:** Verilerin uluslararası standartlarla tam uyumlu yayımlanması; zamanlılık ve tutarlılık açısından öncü ülkelerden biri olmak. **Kalitenin izlenmesi:** Verilerin kalitesine ilişkin bir sorun bulunmamaktadır. Dolayısıyla, bu konuda planlanan herhangi bir girişim bulunmamaktadır. Veriler Merkez Bankası Elektronik Veri Dağıtımı Sistemi (EVDS)'ne aktarılmakta ve kullanıcılar ile paylaşımı sağlanmaktadır. **İstatistiklerin yansızlığı:** Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK ve yurtiçinde yerleşik Bankalardan alınan tüm idari kayıtlar doğrudan tablolara yansıtılmaktadır. İstatistikler yansızdır. **Veri kaynakları:** Merkez Bankası, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK ve yurtiçinde yerleşik Bankalardan alınan idari kayıtlar. **Yöntem:** Veri kaynaklarından elde edilen bilgiler, doğrudan yansıtıldığı için herhangi bir örnekleme veya tahmin yöntemi kullanılmamaktadır. **Dağıtım şekilleri:** Tablolar, excel ve pdf olarak ve ayrıca bazıları Elektronik Veri Dağıtımı Sistemi (EVDS) altında web sitemizde yayımlanmakta olup, referans dönemin gelişmeleri de aynı yerde özetlenmektedir.

	İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip: Veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında hatalı kullanımı önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır. **İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması:** Önceden duyurulan yayım takvimine uygun olarak verilerin zamanında yayımlanması. **Mevsimsel düzeltme:** Veriler, mevsimsellik içermemekte olup, mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır. **İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:** • 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43 • Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar • Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17'inci maddesinin (a) fıkrasının "...ikinci ve üçüncü paragrafta belirtilen kamu kurum ve kuruluşları dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışından temin edilen bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilerle, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışından sağladığı bir yıldan kısa vadeli kredilerin takibi ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir" hükmü çerçevesinde derlenmektedir.
Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi	Yoktur.
İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması	Yorum yapılmadan yayımlanıyor.
Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	**Revizyon takvimi:** Kısa vadeli dış borç istatistiklerinde 2002 yılına kadar olan verilerde revizyon yapılabilmektedir. Bunun dışında; istatistikleri oluşturan verilerde yüksek tutarlı değişiklik yapılması gerektiğinde, kamuoyuna bilgi verme kaydıyla, daha eski yıllara ait istatistikler güncellenebilmektedir. **İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması:** Yayımlanan istatistikler verinin en güncel halini içermektedir. **Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı:** Şu ana kadar büyük bir değişiklik olmamakla beraber, tablolarda veya metodolojide gerçekleşecek değişiklikler önceden duyurulur.
Kalite	
İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ilişkin açıklamalar bu metaveri dokümanında yer almaktadır.

Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	**Verinin içsel tutarlılığı:** İstatistikler veri seti içerisinde birbiriyle tutarlıdır. **Verinin zamansal tutarlılığı:** Karşılaştırılabilir zaman serileri, 1989 yılsonundan başlamaktadır. Söz konusu istatistiklerde metodolojik olarak seri kırılmaları mevcut değildir. **Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı:** Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri, diğer veri kaynakları veya istatistikler ile uyumludur.
Notlar	
Metaverinin son güncellenme tarihi	18/01/2018

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

"Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri"ne İlişkin Yöntemsel Açıklama

İstatistik Genel Müdürlüğü
Ödemeler Dengesi Müdürlüğü

I- TANIMLAR

Kısa vadeli dış borçlara ilişkin genel bazı tanımlar ve açıklamalara aşağıda yer verilmektedir.

Yerleşiklik

Dış borç istatistiklerinin bir alt grubu olan kısa vadeli dış borç istatistiklerine ilişkin iki temel kavram bulunmaktadır. Bunlardan **"ekonomi"** bir hükümet tarafından idare edilen coğrafi bölgeyi ifade ederken, **"yerleşikler"** bir ekonomide bir yıldan fazla süre ile devamlı ve düzenli olarak ikamet eden, o ekonomi içerisinde faaliyette olan kurum ve kişileri ifade etmektedir.

Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Kısa vadeli dış borç stoku, herhangi bir tarih itibarıyla kullanımı gerçekleştirilmiş olan ve bir ekonomide yerleşik kişilerin yerleşik olmayanlara borçlu olduğu; kullanım tarihinden itibaren 1 yıl içinde anapara ve/veya faiz ödemesi/ödemeleri yapılmasını gerektiren cari, şartlı olmayan yükümlülüklerin bakiyesidir.

Vade

- Kısa Vade: Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan kredileri içermektedir.

Faiz

- Sabit Faiz: Kredi sözleşmesinde belirtilen ve kredi vadesi süresince değişmeyen faiz oranıdır.

- Değişken Faiz: Kredi sözleşmesinde belirtilen değişken bir referans göstergeye bağlı olarak kredi vadesi süresince değişebilen faiz oranıdır.

II- TÜRKİYE'DE KISA VADELİ DIŞ BORÇLARININ DERLENMESİ

1- Yasal Dayanak

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17'inci maddesinin (a) fıkrasının "…ikinci ve üçüncü paragrafta belirtilen kamu kurum ve kuruluşları dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışından temin edilen bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilerle, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışından sağladığı **bir yıldan kısa vadeli kredilerin** takibi ile ilgili usul ve esaslar **Merkez Bankasınca** belirlenir" hükmü çerçevesinde derlenmektedir.

2- Derleme Yöntemi

Kısa vadeli dış borçlar, temel olarak bankaların aylık döviz vaziyeti stokları, özel sektörün yurtdışından sağladığı kredilerin izlendiği veri tabanı, ticari kredilere ilişkin TÜİK ithalat verileri ve Merkez Bankası aylık döviz vaziyeti kaynaklarından derlenmektedir.

III- SINIFLAMALAR

1- Borçlu Sınıflaması

Borçlu sınıflamasına dayanak olan sektörel dağılım, ortak ekonomik amaçlarına göre dört ana grupta toplanmaktadır. Bu dağılım aşağıdaki kuruluşları içermektedir:

Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. yer almaktadır.

Genel Hükümet: Merkezi yönetim, yerel yönetim ve Hükümet tarafından yönetilen sosyal güvenlik kurumlarını kapsamaktadır. Kamu İktisadi Teşebbüsleri **(KİT) bu sektöre dahil değildir.**

Bankalar: Merkez Bankası dışındaki; kamu veya özel kişilerin sahip olduğu, katılım bankaları dahil bankaları kapsamaktadır. Bu grupta yer alan bankalardan T.C. Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. **"kamu bankaları",** diğer bankalar ise **"özel bankalar"** olarak sınıflandırılmaktadır.

Diğer Sektörler: Bu grupta aşağıdaki gerçek ve tüzel kişiler yer almaktadır.

a) Sigorta, emeklilik ve diğer finansal aracılık hizmetleri veren şirketlerden oluşan **"bankacılık dışı finansal kuruluşlar"**,

b) Faaliyet alanı mal ve hizmet üretimi olan şirketlerden oluşan **"finansal olmayan kuruluşlar (KİT'ler dahil)"**,

c) Ticari birlikler, yardım dernekleri gibi **"kar amaçlı çalışmayan kuruluşlar"**,

d) Gerçek kişilerden oluşan **"hanehalkı"**.

2- Tür Sınıflaması (Borçlu Sınıflaması Bazında)

Merkez Bankası

Muhabir Açıkları: Merkez Bankası'na yurtdışındaki muhabirlerinin açtığı kısa vadeli kredilerden oluşmaktadır.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesabı: Yurtdışında çalışan Türk vatandaşlarının Merkez Bankası nezdinde açtıkları orijinal vadesi 1 yıla kadar olan döviz tevdiat hesaplarından oluşmaktadır.

Genel Hükümet

Kısa Vadeli Krediler: Genel hükümetin yurtdışından sağladığı kısa vadeli kredileri göstermektedir.

Bankalar

Kısa Vadeli Kredi: Türkiye'de yerleşik bankaların yurtdışında yerleşik banka ve ticari kuruluşlardan sağladıkları kısa vadeli döviz veya Türk Lirası kredileri kapsamaktadır.

Döviz Tevdiat Hesapları: Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar hariç) yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatlarını göstermektedir.

Banka Mevduatı: Yurtdışında yerleşik bankaların yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatlarını içermektedir.

Türk Lirası Cinsinden Mevduat: Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar dahil) yurtiçi yerleşik bankalardaki TL cinsinden mevduatlarından oluşmaktadır.

Diğer Sektörler

İthalat Borçları: İthalat işlemlerinde ödemenin malın teslimi gerçekleştikten sonraki bir dönemde yapılmasından kaynaklanan kısa vadeli borçları göstermektedir.

Prefinansman Ve Peşin İhracat: Yapılacak ihracat için önceden yapılan ödemelerden kaynaklanan kısa vadeli borçları içermektedir.

Diğer Krediler: Merkez Bankası, genel hükümet ve bankalar dışında kalan diğer tüm sektörlerin nakit kredilerinden oluşmaktadır.

Kamu: Kamu İktisadi Teşebbüslerinin (KİT) kısa vadeli nakit kredilerini ifade etmektedir.

Özel: Özel sektörün kısa vadeli nakit kredilerini göstermektedir.

IV- KAPSAM

Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Merkez Bankası nezdindeki mevduatların kısa vadeli kısmı, bankaların ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri (yurtdışında ihraç edilmiş tahviller dahil), diğer sektörlerin kısa vadeli ticari kredileri, yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar hariç) yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatlarını gösteren Döviz Tevdiat Hesabı (DTH), yurtdışında yerleşik bankaların yurtiçinde yerleşik bankalardaki döviz cinsinden mevduatları gösteren banka mevduatı, yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilerin (bankalar dahil) yurtiçinde yerleşik bankalardaki TL cinsinden mevduatlarını gösteren mevduat kalemlerinden oluşmaktadır.

Borçlu Bazında Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Kısa vadeli dış borç stokunun, borçlu sınıflaması altında açıklanan sektörlere göre dağılımını göstermektedir.

Alacaklı Bazında Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Kısa vadeli dış borç stokunun, yurtdışında yerleşik özel ve resmi alacaklılara göre dağılımını ifade etmektedir. Yurtdışında yerleşik özel alacaklılar, parasal ve parasal olmayan kuruluşlar şeklinde ayrılmaktadır.

Kısa Vadeli Dış Borçların Döviz Kompozisyonu

Kısa vadeli dış borç stokunun, USD, EUR, CHF, GBP, JPY, TL para birimlerinin orijinal tutarları ile USD karşılıkları ve diğer döviz cinslerinin USD karşılığını gösterecek şekilde döviz kompozisyonundan oluşmaktadır.

Kalan Vadeye Göre Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Tablo, Merkez Bankası kaleminde yer alan kısa vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesapları ile uzun vadeli kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarından vadesi bir yıl içinde dolacak döviz hesapları, genel hükümet kaleminde, gelecek bir yıllık döneme ilişkin genel yönetim borç projeksiyonları baz alınarak hesaplanan veriler, bankalar/krediler kaleminde bankaların yurtdışından sağladığı kısa vadeli krediler ile uzun vadeli kredilerden vadesine bir yıldan az kalmış olan krediler (yurtdışında ihraç edilmiş tahviller dahil), diğer sektörler/ticari krediler/ithalat borçları kaleminde kısa vadeli ticari krediler ile uzun vadeli emtia kredilerinden vadesine bir yıldan az kalmış olanlar, diğer sektörler/krediler kaleminde kamu ve özel kesimin yurtdışından sağladığı kısa vadeli krediler ile uzun vadeli kredilerden vadesine bir yıldan az kalmış olan krediler toplulaştırılarak oluşturulmaktadır.

Kalan Vadeye Göre Borçlu Bazında Kısa Vadeli Dış Borç Stoku

Kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stokunun kamu sektörü, Merkez Bankası ve özel sektör olarak borçlu bazında dağılımını göstermektedir.

V- YAYIM

Kısa vadeli dış borç stoku verisi resmi istatistik programı çerçevesinde aylık olarak yayımlanmaktadır. Söz konusu veri, yayımlanan tablolarda 1989 yılı dördüncü çeyreğinden itibaren çeyreklik bazda, Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)'nde ise 2005 yılından başlamak üzere aylık bazda mevcuttur. Kısa vadeli dış borç stokunun borçlu ve alacaklı bazında dağılımı 2002 yılından itibaren çeyrek dönemler itibarıyla yayımlanan tablolar içinde yer almaktadır.

Kısa vadeli dış borç istatistiklerine ilişkin yayımlama takvimi Veri Yayımlama Takvimi adresinde yer almaktadır.